

Monarchiet blev givet ikke blot overfor Indlandet, men ogsaa overfor Udlandet, er der nu forløbet over 3½ Aar, og endnu har Løftet ikke kunnet indfries. Den Tid, som imidlertid er forløben, er vistnok ikke hengaaet over os uden væsentlige Resultater; Tiden har forsonet os med Meget, som man i 1852 vanskeligt vilde have kunnet forsones sig med. Hvad vilde man vel dengang have sagt til det nu foreliggende Udcast til en Fællesforfatning? Men om end dette forholder sig saaledes, saa er det ikke desto mindre en afgjort Sag, at enhver Dag, som gaaer hen, gjør Stillingen mere piinlig, gjør det mere nødvendigt, at vi hurtig komme til et Resultat. Dette staaer paa den ene Side. Paa den anden Side staaer det os bekendte Udcast til en Fællesforfatning, og de Duffer, som vist et stort Antal af os nære om at see temmelig væsentlige Forandringer foretagne i dette, dersom dette paa nogen Maade maatte findes muligt. Opgaven bliver da i nærværende Dieblik at afveie disse to Ting imod hinanden: Duffet om Forbedringer i Fællesforfatningsudcastet og Nødvendigheden af snart at komme fremad. Den simpleste Løsning og den, som Mange heri Salen have udtalt sig for, er ganske vist den, nu at vedtage Grundloven 3die Gang og da at vente til den Tid, da der bliver Spørgsmaal om Grundlovsforandringernes Ikrafttræden, om Noget da maatte lade sig gjøre. Denne Fremgangsmaade har ganske vist ogsaa væsentlige Fordele, saa væsentlige, at vi Alle maa tage i Betænkning at afvige derfra; thi ere først Grundlovsforandringerne 3die Gang vedtagne og have vundet Hs. Majestæt Kongens Sanction, da er det engang for alle slaaet fast, hvilke de Forandringer ere, der skulle foregaae i Danmarks Riges Grundlov, og derved er det paa den anden Side slaaet fast, hvilke af dens Rettigheder og Friheder vi skulle beholde, og det er et væsentligt og betydningsfuldt Resultat. Men der er paa den anden Side ved denne Vedtagelse dog Noget tabt; det er unegteligt. Vi ere for det Første gaaede et Skridt videre, og allerede derved bliver det vanskeligere at gjøre Holdt. Vil man dernæst overflue den hele Stilling, saaledes som den bliver efter Grundlovsforandringernes

3die Vedtagelse, da er den jo den, at der da, som bemærket, ved Ænighed mellem Konge og Folk er vedtaget, hvilke Grundlovsforandringerne skulle være. Hele det danske Monarchi venter paa, at en Fællesforfatning skal blive til Virkelighed, og der er derom, som allerede antydet, givet Løfte ikke blot til Indlandet, men ogsaa til Udlandet. Vil det da, under disse Omstændigheder, være muligt for den danske Rigsdag at standse; vil det da være muligt at gjøre Holdt paa den Vej, man engang har betraadt, og hvis man gjør det, vil det da endvidere være muligt for den danske Rigsdag at udøve de samme Rettigheder, som den hidtil har udøvet, hvad Fællesanliggenderne angaaer? Svaret herpaa er saare vanskeligt at give. Der vil da fremkomme en Stilling, som fra Rigsdagens Side vil kræve stor Forsigtighed, naar den tænker paa at fastholde og gennemføre den. Jeg kan derfor ikke være enig med den høitærede Cultusminister i en Øtring, som han brugte ved denne Sags 1ste Behandling. Han udtalte nemlig dengang, at Rigsdagen ved denne 3die Vedtagelse Intet gav fra sig; det troer jeg, at den gjør, og jeg troer, at den giver Meget fra sig. Men paa den anden Side maa jeg dog ogsaa fastholde, at Stillingen ikke bliver en saadan, at man skal sige, at den er haabløs for ethvert videre Foretagende, saa at man derefter maatte overgive sig paa Naade og Unaade; det troer jeg paa ingen Naade; dog yderligere at udvikle dette, dertil vil der paa et senere Stadium være Leilighed. Det vilde derfor i en vis Henseende aabenbart have store Fordele, dersom Rigsdagen bestemte sig til at handle allerede paa dette Trin af Sagen; thi Regjeringen maa have Ja af den Rigsdag, som nu er tilstede; den kan ikke opløse og modtage Ja af nogen følgende Rigsdag; en Opløsning vilde have til Følge Tilintetgjørelsen af 2de Rigsdages moissommelige Værk, og der vilde altsaa kun for Regjeringen være Valget imellem, enten at søge tilveiebragt Ændringer i sit Fællesforfatningsudcast, eller at træde af, een af disse Ting vilde være nødvendig under disse Omstændigheder. Rigsdagen har ikke og kan, efter Kundgjørelsen af 28de Januar 1852, ikke have en fuldkommen constitutionel Forsamlings